

ที่ ทส ๑๐๐๒.๒/๓๕๖

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง สรุปผลการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๕ และการประชุม
ที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. กรอบงานคุณหมิง-มอนทรีออลว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของโลก พร้อมคำแปล
อย่างไม่เป็นทางการ

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง สรุปผลการประชุม
สมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒
มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย
การเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ
ในด้าน (๕) การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและ การพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี
(พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบและรับทราบตามที่
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ ดังนี้ ๑) เห็นชอบต่อกรอบทำที่เจรจาของประเทศไทยสำหรับ
การประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒
(The Fifteenth meeting of the Conference of the Parties to Convention on Biological Diversity: COP15 Part 2)
ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงกรอบทำที่เจรจา ที่ไม่ใช่สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์
ของประเทศไทย ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเป็นผู้พิจารณา โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี
พิจารณาใหม่อีกครั้ง และ ๒) รับทราบองค์ประกอบคณะผู้แทนไทยในการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๕
และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒ ณ นครมอนทรีออล ประเทศแคนาดา

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ประเทศไทยในฐานะภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ได้เข้าร่วมการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญา สมัยที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ นครมอนทรีออล ประเทศแคนาดา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาและรับรองแนวทางการดำเนินงานในการอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งให้ความเห็นชอบในหลักการต่อ (ร่าง) กรอบงานความหลากหลายทางชีวภาพของโลก หลังปี ค.ศ. ๒๐๒๐ ร่วมกับประชาคมโลก ทั้งนี้ ผลการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญา สมัยที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒ เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากผลการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญา สมัยที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒ มีข้อตัดสินใจด้านนโยบายสำคัญที่หน่วยงานต้องเร่งดำเนินงานให้แล้วเสร็จ ได้แก่ เป้าหมายชาติและแผนปฏิบัติการด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และนำเสนอสำนักเลขาธิการอนุสัญญา ก่อนการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญา สมัยที่ ๑๖ ซึ่งคาดว่าจะจัดปลายปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบโดยด่วน เพื่อให้หน่วยงานเตรียมความพร้อมสำหรับการดำเนินงานต่อไป

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ การประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญา สมัยที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ นครมอนทรีออล ประเทศแคนาดา ประกอบด้วย การประชุมระดับสูง (High-Level Segment) ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ และการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ ได้แก่ การประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๐ (CP/COP-MOP 10) และการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารนาโงยาว่าด้วยการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม สมัยที่ ๔ (NP/COP-MOP 4) รวมทั้งมีกิจกรรมคู่ขนานและการดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๔.๑.๑ การประชุมระดับสูง เมื่อวันที่ ๑๕ - ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ ซึ่งรัฐมนตรีและผู้บริหารระดับสูงจากประเทศภาคีอนุสัญญา จำนวน ๑๓๙ ประเทศ กล่าวถ้อยแถลงที่แสดงถึงความกังวลต่อความเสี่ยงของระบบนิเวศและการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์และประชาคมโลก โดยได้มีการเน้นย้ำประเด็นสำคัญที่ควรระบุไว้ใน (ร่าง) กรอบงานความหลากหลายทางชีวภาพของโลก หลังปี ค.ศ. ๒๐๒๐ เพื่อดำเนินการอย่างเร่งด่วนในการหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

ทั้งนี้ เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนไทย ได้เข้าร่วมการประชุมระดับสูง

และกล่าว...

และกล่าวถ้อยแถลง เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๕ เพื่อแสดงเจตนารมณ์ร่วมกับประชาคมโลกในการดำเนินงาน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ และการดำเนินงานของประเทศไทยในการอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยเน้นย้ำการส่งเสริม BCG Model และความสำคัญของความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งในรูปแบบพหุภาคีและทวิภาคี การสนับสนุนกลไกทางการเงิน การแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี และการเสริมสร้างสมรรถนะ เพื่อดำเนินการหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลาย ทางชีวภาพและการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ ซึ่งส่งผลให้ประชาคมโลกมีคุณภาพชีวิต ที่ดีควบคู่กับการมีธรรมชาติที่สมบูรณ์ภายในปี ค.ศ. ๒๐๕๐ ตาม (ร่าง) กรอบงานความหลากหลายทางชีวภาพ ของโลกหลังปี ค.ศ. ๒๐๒๐

๔.๑.๒ การประชุมระดับเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๗ - ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ มีสาระ และข้อตัดสินใจที่สำคัญ ดังนี้

๑) ด้านนโยบาย ที่ประชุมให้การรับรอง (ร่าง) กรอบงานความหลากหลาย ทางชีวภาพของโลก หลังปี ค.ศ. ๒๐๒๐ โดยเปลี่ยนชื่อเป็นกรอบงานคุนหมิง-มอนทรีออลว่าด้วยความหลากหลาย ทางชีวภาพของโลก (Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework) ซึ่งประกอบด้วย ๔ เป้าประสงค์ เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดให้ประชาคมโลกมีคุณภาพชีวิตที่ดีควบคู่กับการมีธรรมชาติที่สมบูรณ์ ภายในปี ค.ศ. ๒๐๕๐ และ ๒๓ เป้าหมาย เพื่อหยุดยั้งการสูญเสียและฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ ภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ รวมถึงเห็นชอบตัวชี้วัด หลัก (headline indicators) องค์ประกอบตัวชี้วัด (component indicators) และตัวชี้วัดรอง (complementary indicators) สำหรับใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานตามกรอบงานคุนหมิง-มอนทรีออลฯ ในภาพรวมระดับโลก ภูมิภาค และประเทศ โดยมีข้อตัดสินใจ ดังนี้

๑.๑) ขอให้ภาคีเลือกหรือจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายและเป้าประสงค์ ของกรอบงานคุนหมิง-มอนทรีออลฯ เพื่อนำไปจัดทำเป้าหมายชาติและแผนปฏิบัติการด้านความหลากหลาย ทางชีวภาพของประเทศ และนำเสนอเป้าหมายชาติมายังสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ก่อนการประชุมสมัชชาภาคี อนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๖ เพื่อรวบรวม วิเคราะห์และประเมินความเป็นไปได้ในการบรรลุความสำเร็จของเป้าหมาย ตามกรอบงานคุนหมิง-มอนทรีออลฯ ในส่วนของแผนปฏิบัติการด้านความหลากหลายทางชีวภาพ สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ขอให้ภาคีเผยแพร่ผ่านช่องทางที่อนุสัญญาฯ กำหนดก่อนการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๖ เช่นกัน

๑.๒) ขอให้ภาคีเตรียมจัดทำรายงานแห่งชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ โดยภาคีสามารถเลือกใช้ตัวชี้วัดที่ได้รับความเห็นชอบในการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒ ตามความเหมาะสมกับบริบทของประเทศ และขอให้ภาคีส่งรายงาน แห่งชาติ ฉบับที่ ๗ และฉบับที่ ๘ ให้สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ภายในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ และวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๗๒ ตามลำดับ เพื่อสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ จะได้ประเมินผลการดำเนินงาน ตามกรอบงานคุนหมิง-มอนทรีออลฯ ต่อไป

๒) ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของอนุสัญญาฯ

๒.๑) การระดมทรัพยากรและกลไกทางการเงิน โดยสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ จัดทำยุทธศาสตร์การระดมทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามกรอบงานคุณหมิง-มอนหรืออลา และจะนำเสนอในการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๖ พร้อมทั้งเสนอให้กองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (Global Environmental Facility: GEF) ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณการดำเนินงานของภาคี นอกจากนี้ ที่ประชุมพิจารณาแนวทางการจัดตั้งกองทุนความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity Fund) เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนใหม่ที่ภาคีสามารถขอรับการสนับสนุนได้ง่ายกว่า GEF และสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ขอให้ภาคีจัดทำแผนการเงินระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (National Finance Plans) เพื่อกระตุ้นรัฐบาล สถาบันการเงิน (Financial institute) ธนาคาร และภาคธุรกิจให้การสนับสนุนการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพมากขึ้น

๒.๒) การเสริมสร้างสมรรถนะ ความร่วมมือทางด้านวิทยาศาสตร์และวิชาการ การจัดการองค์ความรู้และการสื่อสาร โดยที่ประชุมเห็นชอบยุทธศาสตร์การสื่อสารระยะยาวเพื่อสร้างความเข้าใจ และสนับสนุนการดำเนินงานตามกรอบงานคุณหมิง-มอนหรืออลา ให้กับผู้บริหารระดับสูง ผู้ปฏิบัติงาน และประชาชนทั่วไป โดยขอให้ภาคีนายุทธศาสตร์ดังกล่าวไปปรับใช้ดำเนินงานได้จนถึง พ.ศ. ๒๕๙๓ รวมถึงเห็นชอบขอบเขตการดำเนินงานของคณะที่ปรึกษาอย่างไม่เป็นทางการด้านความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการ เพื่อพิจารณาความร่วมมือที่จะนำไปสู่การจัดการข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย การถ่ายทอดเทคโนโลยี การเสริมสร้างสมรรถนะ การจัดการองค์ความรู้ และกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

๓) ด้านวิทยาศาสตร์และวิชาการ มีข้อตัดสินใจที่สำคัญ ได้แก่

๓.๑) ความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของโลก แต่การบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ดังกล่าวยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ จึงสนับสนุนให้ภาคีและความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนบริหารจัดการโดยใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และวิชาการในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (๑) อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืนทั้งในและนอกเขตอำนาจรัฐ (๒) ลดกิจกรรมการจับสัตว์น้ำที่มากเกินไปเกินกว่าธรรมชาติจะทดแทน (๓) แก้ปัญหาขยะพลาสติกในทะเล (๔) ลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของกระแสน้ำอุ่น และ (๕) อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งอาศัยของชนิดพันธุ์อพยพย้ายถิ่น

๓.๒) ความหลากหลายทางชีวภาพและสุขภาพ จากความรุนแรงในการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ประชุมสนับสนุนการดำเนินงานตามแนวทางสุขภาพหนึ่งเดียว (One Health Approach) เพื่อเตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ โดยสนับสนุนการดำเนินงานที่ทำให้เกิดความสมดุลระหว่างสุขภาพคน สัตว์ และระบบนิเวศ ทั้งนี้ ที่ประชุมขอให้สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ประสานความร่วมมือกับองค์การอนามัยโลกและองค์การที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับโรคระบาดเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีทิศทางเดียวกัน รวมถึงสอดคล้องกับข้อกำหนดของความตกลงและพิธีสารที่เกี่ยวข้อง

๓.๓) ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน (Invasive Alien Species: IAS) เป็นภัยคุกคามสำคัญที่ทำให้เกิดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ประชุมได้พิจารณาช่องทางที่เป็นสาเหตุของการแพร่ระบาด IAS อาทิ การนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่นเพื่อการค้าและการบริโภค ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มาจากการท่องเที่ยว และการนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่อาจเป็นพาหะของโรคต่างถิ่น โดยเห็นว่าการนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่นผ่านการค้าขายสินค้าและบริการทางช่องทางออนไลน์ยังไม่มีมาตรการ เครื่องมือติดตามตรวจสอบ และการประเมินที่ชัดเจน ที่ประชุมจึงขอให้คณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจด้านชนิดพันธุ์ต่างถิ่นหาวิธีการ เครื่องมือ และการบริหารจัดการเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

๓.๔) สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม (Living Modified Organisms: LMOs) ปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนว่า LMOs แบบใดจะเป็นภัยคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพ การประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ จึงจัดทำแนวทางประเมินความเสี่ยงของ LMOs โดยพิจารณาจากประเภทของเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ที่ใช้กับ LMOs ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบให้คณะที่ปรึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ วิชาการ และเทคโนโลยี (Subsidiary Body on Scientific, Technical and Technological Advice: SBSTTA) ทบทวนแนวทางการประเมินความเสี่ยง LMOs ที่ใช้ gene drive ในกระบวนการดัดแปลงพันธุกรรม และทบทวนเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ที่เกี่ยวข้องกับชีววิทยาสังเคราะห์ (synthetic biology) ให้มีความรอบด้านยิ่งขึ้น

๓.๕) ข้อมูลดิจิทัลของลำดับพันธุกรรม (Digital Sequence Information on Genetic Resources: DSI) ที่ประชุมพิจารณาทางเลือกในการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ DSI เพื่อนำเสนอต่อการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๖ พิจารณาทดลองใช้ดำเนินงาน โดยหลายประเทศเห็นว่า การแบ่งปันผลประโยชน์แบบพหุภาคีมีความเป็นไปได้ที่จะนำมาใช้กับ DSI มากที่สุด และผลประโยชน์ที่ได้ควรนำมาใช้ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบให้จัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ DSI เพื่อศึกษาและจัดทำกลไกพหุภาคี ซึ่งควรมีรูปแบบเป็นกองทุนระดับโลกเพื่อการสนับสนุนการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงให้ภาคีเผยแพร่และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการแบ่งปันผลประโยชน์ที่มาจากการใช้ DSI รวมถึงประสานความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีเกี่ยวกับการใช้ DSI

๓.๖) ความหลากหลายทางชีวภาพกับการเกษตร ที่ประชุมเห็นพ้องกันว่า พื้นที่เกษตรเป็นระบบนิเวศรูปแบบหนึ่งที่เกษตรกรสามารถใช้ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ให้เป็นประโยชน์อย่างยั่งยืนเพื่อความมั่นคงทางอาหารและลดความยากจน สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ จึงขอให้ภาคีส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินการตามแผนปฏิบัติการสำหรับความริเริ่มระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพในดินอย่างยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๒๐ – ๒๐๓๐ ที่ส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของระบบนิเวศที่ช่วยสร้างความมั่นคงทางอาหารและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๓.๗) ความหลากหลายทางชีวภาพกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่ประชุมรับทราบว่า การจำกัดค่าเฉลี่ยอุณหภูมิโลกไม่ให้สูงเกิน ๑.๕ องศาเซลเซียส เมื่อเทียบกับอุณหภูมิโลกก่อนยุคอุตสาหกรรม ไม่เพียงพอที่จะหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ จึงขอให้ภาคีอนุสัญญาฯ

ความตกลง และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องนำวิธีการทางระบบนิเวศ (ecosystem-based approaches) หรือการใช้ธรรมชาติแก้ปัญหา (nature-based solutions) ในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการลดความรุนแรงจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ หรือใช้วิธีการอื่น ๆ ตามความสมัครใจ โดยขอให้ภาคีเสนอข้อมูล การแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ เพื่อวิเคราะห์การดำเนินงานต่อไป

๓.๘) ขนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น ซึ่งข้อบท ๘ (เจ) ของอนุสัญญาฯ กำหนดให้การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพตามธรรมชาติจะต้องเคารพ สงวนรักษาภูมิปัญญาและวิถีปฏิบัติ ของชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ประกอบกับสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของชนพื้นเมืองและกฎหมายสิทธิมนุษยชน (United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples, and human rights law) มีผลบังคับใช้และเป็นที่ยอมรับในวงกว้างขึ้น คณะทำงาน ว่าด้วยข้อบท ๘ (เจ) จึงเสนอให้ยกระดับการดำเนินงานของข้อบท ๘ (เจ) เป็นการดำเนินงานหลักประเด็นหนึ่งของ อนุสัญญาฯ (Programme of work on Article 8(j)) เพื่อให้ชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่นสามารถเข้าไปมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานในทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ในการนี้ ที่ประชุมขอให้คณะทำงานฯ พิจารณาวัตถุประสงค์ หลักการ องค์ประกอบในการดำเนินงานที่เป็นไปได้ และประเด็นที่จะดำเนินงานภายใต้ อนุสัญญาฯ เพื่อนำเสนอสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ พิจารณาต่อไป

๔) ประเด็นอื่น ๆ

๔.๑) สาธารณรัฐตูร์เคียรับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๖ ในช่วงปลายปี ค.ศ. ๒๐๒๔ พร้อมกันนี้ สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ได้เชิญชวนประเทศในภูมิภาค ยุโรปกลางและตะวันออกเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๗ และเชิญชวนประเทศ ในภูมิภาคลาตินอเมริกาและแคริบเบียนเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๘ ตามลำดับ

๔.๒) การคัดสรร (election) เจ้าหน้าที่ร่วมดำเนินงานทางวิชาการเกี่ยวกับการ การประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ (COP Bureau) เจ้าหน้าที่ร่วมดำเนินงานเกี่ยวกับคณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ วิชาการ และเทคโนโลยี (SBSTTA Bureau) และเจ้าหน้าที่ร่วมดำเนินงานเกี่ยวกับคณะที่ปรึกษาด้านการดำเนินงาน (SBI Bureau) ซึ่งเป็นตัวแทนจาก ๕ ภูมิภาคทั่วโลก โดยจะเริ่มดำเนินงานตั้งแต่จบการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ครั้งที่ได้รับการคัดเลือก ไปจนถึงจบการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ครั้งต่อไป สำหรับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ได้เสนอราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งเป็นผู้แทนจากภูมิภาคย่อยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และสาธารณรัฐฟีจี ซึ่งเป็น ผู้แทนจากภูมิภาคย่อยหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก ทั้งนี้ สหพันธรัฐรัสเซีย ซึ่งอยู่ในกลุ่มภูมิภาคยุโรปกลาง และตะวันออก แจ้งต่อที่ประชุมว่า รัสเซียแสดงความพร้อมที่จะร่วมเป็น COP Bureau หรือร่วมดำเนินงานในส่วนอื่น ๆ กับอนุสัญญาฯ แต่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากภูมิภาคยุโรปกลางและตะวันออก จึงขอให้ที่ประชุมสมัชชาภาคี อนุสัญญาฯ พิจารณาแนวทางการคัดสรรเจ้าหน้าที่ร่วมดำเนินงานกับเลขาธิการอนุสัญญาฯ ใหม่ ในการนี้ สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ เสนอให้ภาคีที่อยู่ในที่ประชุมออกเสียงเลือกวิธีการที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม จากการนับองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมการประชุม พบว่า ภาคีที่ได้รับการแต่งตั้งให้เข้าร่วมประชุม (credential) และอยู่ในห้องประชุมมีจำนวนไม่ถึง ๒ ใน ๓ ของภาคีอนุสัญญาฯ ๑๙๖ ประเทศ เลขาธิการอนุสัญญาฯ จึงเสนอทางออก

โดยให้ถือว่าการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๕ ยังไม่สิ้นสุด (suspend or resume the meeting) และให้ COP Bureau, SBSTTA Bureau, SBI Bureau ประธาน SBSTTA และ SBI ชุดปัจจุบันยังไม่หมดวาระ พร้อมทั้งขอให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินงานต่อไป

๔.๑.๓ กิจกรรมคู่ขนานและการดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในระหว่างการประชุมฯ

๑) การหารือทวิภาคีระหว่างเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับ State secretary แห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และผู้แทนกระทรวงสิ่งแวดล้อมคุ้มครองธรรมชาติ ความปลอดภัยทางปรมาณูและคุ้มครองผู้บริโภค ถึงโอกาสในการขยายการสนับสนุนงบประมาณจากแผนปกป้องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับสากล และจากองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน เพื่อพัฒนานโยบายด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพให้เชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในอนาคต รวมทั้งได้หารือถึงประเด็นความเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะเข้าร่วมความริเริ่มในการจัดทำแผนจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยฉบับต่อไป

๒) การหารือทวิภาคีระหว่างเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับผู้จัดการโครงการริเริ่มการลงทุนเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ (The Biodiversity Finance Initiative: BIOFIN) ระดับโลก ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ เกี่ยวกับการเพิ่มการสนับสนุนด้านงบประมาณและวิชาการในการทบทวนแผนการเงินด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ และความเป็นไปได้ในการขยายการดำเนินงานโครงการ BIOFIN ในประเทศไทยออกไปจนถึง พ.ศ. ๒๕๗๐

๓) เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เข้าร่วมกิจกรรมคู่ขนานที่จัดโดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เรื่อง Biodiversity Perspective for Urbanization: Case Study on EGAT Headquarter เพื่อเผยแพร่ความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน และชุมชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์สัตว์ที่ถูกคุกคามและพันธุ์พืชที่ใกล้สูญพันธุ์ ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมให้ความสนใจการดำเนินงานดังกล่าว และเห็นว่าควรรวบรวมเป็นกรณีศึกษาในการบูรณาการความหลากหลายทางชีวภาพเข้าสู่ภาครัฐกิจต่อไป

๔) การจัดนิทรรศการร่วมระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) และ BIOFIN เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการใช้กลไกทางการเงินในการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย

๔.๒ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ระหว่างการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการด้านความหลากหลายทางชีวภาพและเป้าหมายชาติ โดยใช้กรอบงานคุณหมิง-มอนทรีออลว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของโลกและนโยบายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยเป็นข้อมูลในการดำเนินงาน ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการและเป้าหมายชาติดังกล่าวจะต้องแล้วเสร็จ และจัดส่งให้สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ก่อนการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๖ ซึ่งคาดว่าจะจัดในช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ณ สาธารณรัฐตูร์เคีย

๕. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กอช.) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๖ มีมติรับทราบสรุปผลการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒ และกรอบงานคุณหมิง-มอนหรือกล่าวด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของโลก และมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบสรุปผลการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒ และกรอบงานคุณหมิง-มอนหรือกล่าวด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของโลก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวรารุณ ศิลปอาชา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๕๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@onep.go.th, (cc) nfp.onep@onep.go.th